

Izhaja vsaki dan

Naročnina znaš.

za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GOČINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-branilnični račun št. 841.652.

TELEFON števil. 1157.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Volilna reforma in Italijani.

Govoril dr. Otokar Rybář v seji mestnega sveta tržaškega dne 6. junija 1906.

Predloženi predlog mi je provzročil nemalo presenečenje. Vlada, hoteča favorizirati Italijane, in jemajoča menda v poštev veliko važnost mesta tržaškega, kakor prvega pomorskega emporija monarhije, je ponudila temu mestu v predlogu Hohenlohevih en mandat več, a sedanje zastopstvo tržaško hoče protestirati proti namerovanemu pomnoženju.

Če bi se bili Slovenci drznili protestirati proti pomnoženju italijanskih mandatov Trsta, bi jih vse italijansko novinstvo označalo kakor sovražnike mesta, kakor italijanofobe in se huje. Sedaj pa, ko ta prečudni protest prihaja od italijanskih zastopnikov samih, se ho ta njihov korak gotovo označal kakor dokaz najplemeniteje abnegacije in najčistejega patriotizma.

Ker pa „volenti non fit iniuria“, bi bili mogli mi Slovenci ostati nevtalni vspricho tega čudnega prižra, ako ne bi bila v predlogu obsežena tudi tožba, da se je z volilno reformo storila krivica na škodo Italijanov in na korist Slovanov.

Ta trditev ne sme ostati brez odgovora in tako si dozulvujem malo politično razpravo.

Tožba se tiče Italijanov v Dalmaciji, katerim se ni določil noben mandat. Kar se tiče pricipijelne zahteve po varstvu za narodne manjšine, sem tudi jaz v popolnem soglasju s spoštovano delegacijo. Ali „est modus in rebus“ — vsaka stvar ima svoje meje. Da pravično sodimo pritožbo glede Dalmacije, treba uvaževati dejstvo, da število Italijanov, ki so raztrešeni po vsej pokrajini, dosega komaj 15.000 duš. Od Raba pa do Spica vam je ni niti ene občine, kjer bi Italijani tvorili vsaj tretjino prebivalstva, in da celo v zadarski občini, ki se smatra za italijansko, je samo 9200 Italijanov nasproti 22.000 Slovanov. Naj mi povedo sedaj gospodje iz delegacije, kako bi bilo možno ustvariti volilni okraj, v katerem bi imeli Italijani večino? Po zistemu okrajem z enim mandatom, ki ga predlaga vlada in podpirajo italijanski poslanci, ni možno zagotoviti Italijanom v Dalmaciji ni enega mandata, kakor ga ni možno zagotoviti niti 150.000 Čehom na Dunaju. To bi bilo možno le s proporcionalnim zistemom, kakor ga predlagamo mi in socijalisti. In to bi bilo tudi v interesu Italijanov samih, ako bi vsprejeli takov postulat, da bi mogli varovati svoje manjšine.

Kar se tiče našega Primorja, zahteva predlog delegacije, da se mora spoštovati parlamentarno posestno stanje, s čemer je rečeno, da naj se za vedno zagotovi sedanje najkrivičnejše stanje stvari, in da naj se torej

Italijanom zagotovi sedanje število poslancev, če tudi jim to število ne gre v razmerju s številom prebivalstva. Gospodje pozabljajo očevidno, da gre tu za volilno reformo, ki naj jej bo v podlago splošna in enaka volilna pravica, da imajo torej izginoti privilegirani mandati trgovske zbornice in veleposestva, ki so dajali Italijanom tri lepe mandate. Gospodje pozabljajo tudi, da tudi ob vsej dobri volji, vlada ne more od enega hipa do drugega spreminjati očitne slovanske večine v manjšino ter da iz slovanskih občin ne more sestavljati italijanskih volilnih okrajev. In da za to ni manjkalo dobre volje na strani vlade, nam dokazuje razdelitev volilnih okrajev v Istri, kjer je n. pr. v takozvanem italijanskem volilnem okraju Poreč-Pula-Rovinj obseženih nič manje nego 22.500 Slovanov, ki ostanejo za vedno brez zastopstva. Za samih 15.000 Italijanov v Dalmaciji, raztrešenih po vsej pokrajini, se zahteva en mandat; na drugi strani pa se smatra kakor povsem opravičeno, da v enem samem volilnem okraju Istre 22.500 Slovanov ostane brez zastopnika. Tudi v tako zvanem italijanskem volilnem okraju koperskem ni nič manje nego 14.200 Slovanov, ki tudi ostanejo majorizirani od 63.000 Italijanov. V vsej Istri bo torej 37.000 Slovanov, ki so po zaslugi vlade obsojeni v politično smrt. In to se označa kakor krivica na škodo.... Italijanov!!

Kar se dostaje Goriške, moram resnično povedati, da mi ni možno umeti, kako se more zahtevati še en italijanski mandat. Na vsem Goriškem je 81.000 Italijanov nasproti 140.700 Slovanov. Ti poslednji tvorijo torej skoro dve tretjini prebivalstva in bila bi največja krivica, če bi se ne upoštevalo to dejstvo ob razdeljevanju mandatov. Če so za 140.700 Slovanov določili le 3 mandate, potem pa 81.000 Italijanov ne morejo zahtevati istega števila. In pomislimo, da je vlada tudi na Goriškem, kakor v Istri, da je le mogla ustvarjati takozvane italijanske volilne okraje, pridružila več nego 6000 slovenskih prebivalcev tem okrajem, dačim je v slovenske volilne okraje prišlo komaj 600 Italijanov.

Zahteva po novih mandatih za Istro in Goriško ni nič drugega, nego zahteva po privilegiju.

Volilna reforma mora — če hočemo prav soditi — odpraviti ne le privilegije izvestnih socialnih razredov, ampak tudi privilegije izvestnih narodov.

Sedanja pa je, žal, ohranila te privilegije. A oni, ki nima vzroka za pritožbe, je gotovo italijanski narod, ker ravno Italijani so postavljeni na prvo mesto med vsemi narodi Avstrije. Italijani Avstrije so najbolj favoriziran narod. Evo vam dokaza! Po volilni reformi, kakor jo je popravil princ Hohenlohe, pri-

haja povprečno po en mandat na 51.765 prebivalcev. Kar se tiče posamičnih narodnosti je razmerje takole: Italijani dobijo enega poslanca na 40.394 prebivalcev, Nemci na 41.128, Romuni na 46.192, Slovenci na 51.860, Poljaki na 54.518, Hrvatje na 54.721, Čehi na 57.819, Malorusi na 105.671 prebivalcev. Italijanom je torej boljše postreženo, nego vsem drugim, in celo bolje, nego Nemcem, kateri veljajo po neki teoriji kakor prvi narod Avstrije.

Kakor se vidi, so se res storile krivice — neodpustne in neverjetne krivice — ali ne na škodo Italijanov, marveč na škodo Slovanov in na očitno korist Italijanov. Nasprotno trditev delegacije je čisto navadna — licenza poetica.

Pa še v neki drugi točki ta predlog ni v soglasju z resnico in sicer tam, kjer pravi, da so se italijanski poslanci vsikdar izjavljali za splošno in direktno volilno pravico. Meji temi poslanci so tudi istrski poslanci, ki so se v svoji lastnosti kakor deželni poslanci dosledno in z vstrajnostjo, ki bi bila vredna boljše stvari, upirali vsaki in kakršnji-koli volilni reformi, in so se upirali celo tudi uvedanju direktnih volitev. Istro je še med tistimi malo pokrajini, kjer niso še uvedene direktne volitve.

Omenjeni odstavek predloga je dalje interesanten še iz nekega drugega razloga: ker vsebuje neko dragoceno pripoznanje. Tu se pač govori o simpatiji italijanskih poslancev za splošno in direktno volilno pravico, ali molče gre mimo postulat enake volilne pravice. In ta postulat se prezira iz dobrega razloga, ker Italijani dobro vedo, da bi po enaki volilni pravici izgubili dober del mandatov, ki jih posedujejo. To je en dokaz več, da si Italijani Primorja brez privilegijev ne morejo ohraniti tiste privilegovane pozicije, ki jo uživajo nasproti Slovanom. Italijani bi morali enkrat umeti, da pravica mora biti jednaka za vseh in da ne delajo prav, ko se hočejo skrivati za privilegije.

Dalmatia docet! Kraj vseh privilegijev, ki jih je užival in jih uživa italijanski jezik po državnih uradih v Dalmaciji, Italijani vendar niso mogli preprečiti, da so Slovani z močjo svojega pretežnega števila zadobili večino v deželnem zboru in da so iztisnili italijansčino skoro iz vseh šol v deželi.

Ni res torej, da se more z večim ali manjim številom poslancev v parlamentu varovati narodnost, ampak je to možno edino le po pravičnem urejenju narodnega vprašanja, in to vsprejetjem narodne avtonomije.

Jedino le z narodno avtonomijo ne bodo narodi Avstrije potrebovali več ne uslug od strani vlade, ne podpore od strani drugih narodnosti, ampak bodo z lastnimi sredstvi skrbeli vsaki za svoje potrebe.

In ravno iz tega razloga se jaz ne mo-

rem navdušiti za tisto barantanje za mandate, ki je je pričela vlada v parlamentu ne v posebno čast za avstrijske stranke.

Končno si dovoljujem še izraziti svoje dvome, da-li je naš mestni svet legitimiran da s tem predlogom v imenu Trsta podaja enunciacijo tolike važnosti.

Naš mestni svet je predstavitelj gotovih socialnih razredov, nikakor pa ne vsega prebivalstva. Novi mandat pa se ne podelja posamičnim razredom, ampak vsemu prebivalstvu, ker bo ustvarjen na podlagi splošne volilne pravice. Naš mestni svet torej nima pravice, da govori v imenu vsega tega prebivalstva, ki ni zastopano po njem in ki morda ne pošlje v parlament na Dunaj narodno-liberalnih poslancev, ampak pristaše drugih strank.

Iz vseh teh razlogov bom glasoval proti predlogu delegacije.

Družba sv. Cirila in Metodija za Istro.

(Iz poročila tajnika Viktorija Emina Cara na glavni skupščini družbe dne 31. maja t. l. na Volovskem.)

(Dalje.)

Poročilo omenja na to ljubezen, ki jo goji akademična mladina, sosebno v Banovini do družbe. Ta ljubezen se kaže v dejanjih. Na svojem sestanku v Dubrovniku je sklenila mladina obrniti se do vseh županstev s prošnjo, da bi naklonila prispevkov naši šolski družbi. Temu izgledu mladine je sledilo tudi vodstvo družbe in je razposlalo 535 občinam Hrvatske in Slavonije in vsem hrvatskim in slovenskim občinam Istre prošnje za podporo. Ta trud ni ostal brez blagoslova. Res je sicer, da se niso odzvale vse občine, ali že po dosedanjih uspehih je opravičena nada, da bo imela naša družba tudi od tod lep stalen dohodek.

Poročilo pozivlja istrsko mladino, naj posnema izgled ljubezni in požrtvovalnosti ki ga daja akademična mladina v Hrvatski.

Dalje se spominja poročilo še drugih posamičnih prijateljev in dobrotnikov družbe v Hrvatski. Spominjajo pa se družbe tudi bratje onkraj morja — v Ameriki. Vodstvo je bilo poslalo njihovim novim in glavnim društvom nekoliko odtisov proglaša. In ameriški Hrvatje se lepo odzivljejo temu klicu ter so začeli tudi uvajati narodni kolek.

Razveseljivo dejstvo je, da se je v minolem letu tudi več denarnih zavodov spomnilo družbe z lepimi prispevki

Kakor v prejšnjih letih so se tudi v minolem upravnem letu prirejale po raznih krajih zabave družbi na korist. Med drugimi tudi v Trstu. Od teh zabav ima družba veliko korist. Zato ne bi smelo biti večega kraja, kjer ne bi vsaj po enkrat na leto prirejali kako zabavo na korist družbe. Potem se spominja poročilo pokojnih prijateljev in

— Kdo govori to? je dvignil glavo Nikola Cigan, da-si je dobro poznal glas malega suknarja.

— Mal tič, a velik kričal! se je oglašil Mesar Misič, da bi s temi besedami zadel malega suknarja, ki ga je bilo komaj videti v njegovi družbi.

— Pa naj sem tudi mal ptič — se je oglašil suknar jeznim glasom — ali sem v svojem gnezdu. Vi, kramarji griški pa, kaj delate vi tu?

— Pijemo svoj denar! je rekel črevljár Štábel dobrodušno.

— Ne kakor ti, suknar, za katerega drugi plačujejo! je dodal Janslin Jakometov.

Vsi so se zasmejali.

— Kdo plačuje za-me? je zahreščal mali suknar, skočivši s klopi na kateri je sedel.

— Molči Marko! sta rekla dva Novoveščana, ki sta v resnici oni večer gostila brbljavega suknarja. Kar si iskal, to si dobil; čemu se praskaš, kjer te ne srbí? In povlekli so suknarja za rokav ter ga prisilili, da je zopet mirno sel.

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. G. Š.

V dvoru kanonika Grge Varašdinca, ali bolje rečeno, v njegovi krčmi, kakor jo je v onih časih imela skoro vsaka kanoniška hiša, bilo je neke sobote, ki je bila zadnja pred sv. Tomažem, nenavadno živo in veselo. Gospod kanonik je imel najboljša vina v svoji kleti, a v zimskem času je točil tako izvrstnega pelinkovca, da sta se končno tudi najzvestejša gosta Tomaža pred bregom: zdravnik Cavagnoli in učitelj Jakob Kuznič izneverila staremu znancu in se zatekla pod drugo streho. Osobito v oči gled praznika je bila krčma kanonika Grge Varašdinca polna gostov, a največ jih je bilo vedno iz „šostarske vasi“, ki so mogli v nekoliko minutah prihajati k sladkemu viru prve kleti na Griču in na Kapitelju.

V krčmi sta bili nameščeni dve veliki mizi. Vzlic velikemu pomirjenju, ki se je bilo pred dvema leti sklenilo med griško in kapiteljsko občino, sedeli so meščani od te in one strani ločeno. Eni so zasedli eno, drugi drugo mizo.

Za griško mizo so sedeli čevljarji Tomo Stabel, Janslin Jakometov, Hanselman, Korard in Urban Kraft, vsi iz „šostarske vasi“, a po narodnosti Nemci. Žnjimi v družbi so bili največ mesarji: Nikola Cigan, Dolič, Pavel Lenak, Musič, Petrič, same osebe, ki jim je sodobna kronika zvesto zabeležila imena.

Za kapiteljsko mizo je sedel suknar Marko in žnjim nekoliko meščanov iz baške ulice in nove vasi, ki so dogovorno častili brbljavega in bahatega suknarja, samo da jim je kaj pripovedoval.

Gričani so bili dobre volje in lepo mirno so se zabavali med seboj. Mali suknar pa je bil danes nasprotno popren, zlovoljen in prepričeljen, kakor da je pil kisló novo vino. Čudno, ali resnica je bila, da ga je silno jezilo, ker se Gričani vesele na kapiteljski strani. To se mu je dogodilo danes prvokrat

dobrotnikov, ki so v svojih oporokah določili družbi legat.

Tako se je počasi nabrala vsega do konca leta svota 65.490 K 52 st., ki je družbo povzdignila v stanje, da je mogla v polni meri zadostiti vsem obvezam — dolžnostim, ki jih je bila prevzela.

In te obveze so bile težke. Velik kamen na srcu je bila za vodstvo gradnja šolskih poslopij. S temi zgradbami je bila v ozki zvezi čast družbe in ugled našega imena v teh krajih. Narod okolo Višnjana, Oprtlja in Zrenja je dolgo klical po šoli, ki je polagal vanjo svojo zadnjo nado. Pomisliti treba le, kako porazno bi bilo delovalo na vse tiste naše ljudi ako bi bila družba porušila to njihovo nado! Ali po zaslugi in požrtvovalnosti vsega hrvatskega naroda je vodstvu odpal ta težki kamen s srca in predno je minolo leto je mogla družba pokloniti svojemu narodu štiri šole.

Poreški okraj bi mogli označiti za nas kakor pravi afriški črni kontinent. Tu je tlačeni narod naš, ki je stremil po svojem osvobođenju, vodil nešteto velikih, uprav obupnih borb. V njegovih klancih se je bil v devetdesetih letih boj na življenje in smrt, v njih so se bili prvi boji tiste tužne narodne epopeje. Bil je to nekak močan naskok prve, nezveste elementarne moči, ki jo je nasilna tiranija hitro udušila. In zopet je zapadlo v grobni molk. Borba se ni nadaljevala, ker padla fizična moč ni mogla najti ekvivalenta v moralni sili — v duhu naroda. Ni bilo čudo. Naš življenj v poreškem okraju je bil od začetka najbolj zapuščen — in daj si sestavlja ogromno večino prebivalstva tega okraja, vendar ni ta življenj do danes še dobil od dežele niti jedne same hrvatske šole. (Pride še.)

Avstrijska poslanska zbornica.

Program nove vlade.

(Brzojavno poročilo.)

Dunaj 7. Redko kedaj je zbranih v zbornici toliko poslancev, kolikor jih je bilo danes. Tudi galerije so bile natlačene. To so znaki, s kako napetostjo je javnost pričakovala program vlade Beckove. Današnji dan treba uvrstiti med velike dogodke v avstrijskem parlamentu.

Predsednik grof Vetter je otvoril sejo ob 10. uri 10 minut predpoludne. Najprej se je spominjal predsednik atentata v Madridu ter je dal izraza radosti na srečni rešitvi španske kraljeve dvojice in na tem, da se na slavnostih navzočemu nadvojvodi Franu Ferdinandu ni dogodila nikaka nesreča. Poslanci so vstali s sedežev. Potem je prijavil predsednik dopise o imenovanju novih ministrov.

Takoj na to se je oglašil za besedo ministrijski predsednik baron Beck, da razvije vladni program. Vlada, ki se predstavlja zbornici, izraža že po dejstvu svojega postanka in po svoji sestavi svoj program. To dejstvo govori znamenitejši govor, nego bi ga govorile besede. Če tudi je navstala po stiski dneva in visoki razsodnosti velikih strank, vendar ni to vlada ene stranke, istotako pa ni to vlada proti kateri-koli stranki. Vlada predstavlja koncentracijo moči dela, izvzeto deloma iz velikih političnih strank, deloma iz vrst uradnikov. Z ozirom na udeležbo členov in zaupnikov velikih strank zbornice, meni vlada, da

Družba se je zopet pomirila. Gričani so se smejali med seboj, kakor so ukrotili nemirnega suknarja, a ta je kipel od jeze in je komaj čakal prilike, da bi zopet zanetil prepir z obsovražljenimi sosedi. Ali ti sosedeje so molčali in nikomur od njih ni prihajalo na misel, da bi se s kom prepirali ali pobijali. Saj je bilo med eno in drugo občino določeno veliko sveto pomirjenje. Sedaj se je tudi na drugi strani pozabilo, da so si bili meščani obeh občin nasprotniki krvni sovražniki, ampak sedaj so si dobri in mirni sosedeje. Vendar mali suknar Marko danes ni bil te misli. Nocoj mu je huda pijača razgrela v glavi spomin na nesrečno priliko, ko so ga bili Gričani vrgli iz krčme njegovega kuma pri mesniških vratih. Kakor nikdar poprej pekla ga je nocoj ta sramota. Tu na kepiteljski strani pijejo lepo in mirno meščani z Griča, pak se širijo kakor gospoda na svojem. On pa, ki so ga vsi imeli mnogo v časih, ki je vodil prvo besedo v vsakem zboru meščanov kepiteljske občine, mora sedeti zamašenih ust, ker ga Gričani nočejo uvaževati. Slaba misel se je rodila suknarju v glavi. V prvi hip se je tudi sam prestrašil, ali slednjič se je odločil. Oprl je glavo na oba lakta in se oglašil tankim grlom, da so ga vsi mogli slišati. (Pride še.)

si sme privajati častno ime parlamentarične vlade. Ta vlada crpi praktičen pouk iz izkustva, v Avstriji dovolj drago plačanega, da tek političnega razvoja v Avstriji neizogibno zahteva združenje velikih narodnih sil. Parlamentu daja sodelovanje zaupnikov velikih strank na vladi jamstvo za to, da more mirno slediti vodstvu vlade. V parlamentu in s parlamentom najde vlada moči, da reši stavljeno jej težko nalogo, spojeno s toliko odgovornostjo. Le iz medsebojnega zaupnega razmerja med vlado in parlamentom izvirata varnost in avtoriteta, ki sta vladi neizogibno potrebna za varovanje interesov Avstrije. In zares so v nevarnosti dovolj važni interesi Avstrije. Visoka zbornica bo umela to, če se najprej spominjam našega razmerja do Ogrske (Čujte! Čujte!). Nagodbena zgradba od leta 1867 je porušena po mnogih viharjih. Skozi mnoge špranje in razpoke je vlekla drobeča in rušeča sapa političnih stremljenj. V tem hipu se nahajamo do Ogrske v gospodarskem pogledu še vedno v razmerju, ki se označa kakor dejansko podaljšanje prejšnjega stanja in ki je postavljeno pod nezadostno varstvo reciprocitete. (Mej-klici. Posl. Schreiter: V razmerju odvisnosti!) Od operativ, ki tvorijo pogodbo, v letu 1903 vnovič dogovorjeno z ogrsko vlado, sta zakon o carinskem tarifu, kakor tudi carinski tarif sam, pač v Avstriji zadobila zakonito moč, ne pa na Ogrskem. Ministrijski predsednik naglašja: mej tem, ko tostranska vlada zastopa nazor, da po ratifikaciji trgovinskih pogodb v smislu prejšnjega dogovora z ogrsko vlado, da je carinski tarif zakonito ratificirati kakor skupen operativ, pa je ogrska vlada na stališču, da je od leta 1890 že nastopilo stanje samostojnega carinskega območja. Dosledno temu nazoru je bil carinski tarif — ki se sicer meritorično jednako glasi — predložen v ogrskem parlamentu kakor samostojen na Ogrskem veljaven carinski tarif. Po sklepu trgovinskih pogodb za skupno carinsko območje, in po žrtvah, doprinešenih v okvirju istih za skupnost, si je Avstrija zagotovila drago pridobljeno pravico do ohranitve skupnega carinskega območja in carinskega tarifa za dobo trajanja trgovinskih pogodb. Ogrska pa nam odreja to protivrednost in pravi, da je neuporabljanje ogrskega carinskega tarifa proti avstrijskim provenijencam odvisno od vzdrževanja reciprocitete. Na mesto stabilnosti pogodbenih dogovorov postavlja torej Ogrska labilnost reciprocitete. (Živahno pritrdjevanje). Avstrija bi mogla torej že sedaj principijelno zahtevati pravico do samostojnih odredb. (Mej-klici: Ne, bi mogla, ampak mora!) Ker pa je ogrska vlada izjavila, da ne bo nadaljevala z ustavnim razpravljanjem carinskega tarifa poprej, dokler ne bodo dovršena pogajanja z avstrijsko vlado, izjavlja ta poslednja, da je pripravljena za popolno sporazumljenje. Pogajanja pa morajo obsežati ves kompleks nagodbenih vprašanj, se morajo vršiti lojalno in z odločnostjo ter podati povsem jasno podlago gospodarskega razvoja, ki bo dajala popolno varnost proti vsakemu oškodovanju. Če pa pogajanja ne dovedejo do zadovoljivega vspeha in nas bodo razmere sile, da si sami uredimo svojo hišo, potem storimo to z mirnostjo, resnostjo in s potrebno odločnostjo. Vlada prosi zbornico za krepljeno podporo in zagotovljuje, da se ne bo nikakor krtil zakoniti vpliv parlamenta in da v stvarih, ki zadevajo nas, se ne bo sklepalo brez nas. (Živahna pohvala). Vlada smatra za potrebno, da se z ozirom na možno spremembo stvari na Ogrskem, nadaljuje s podržavljenjem železnice. Treba da se čim prej reši predloga glede Severne železnice. Prav tako je potrebna tudi uravnavna rečnega in pomorskega prometa. Ministrijski predsednik je naglašal, da je treba tudi kmalo rešiti obrtno novelo, izjavivši, da se nahaja vlada nasproti predlogi o volilni reformi v položaju univerzalnega dediča. Vlada nastopi dedščino brezpogojno in hoče odločno dovesti predlogo do konca. V stvari volilne reforme treba da pride do sporazuma. Vlada stori vse možno, da se volilna reforma čim prej reši parlamentarnim putem. Tej, za vse narode v Avstriji važnej nalogi posveti vlada vso svojo moč. Vlada ve, da ne poneha še tako hitro narodnostni boj, vendar se nada, da se nje prizadevanju posreči, da ta spor vsaj ublaži. Vlada se ne bo strašila tudi pred kritičnimi vprašanji prvega reda, n. pr. da se pripravi pot za rešitev jezikovnega vprašanja na Češkem, ali pa pred moravskim vseučiliščnim vprašanjem. (Mej-klici pri vse-nemcih). Tudi to vprašanje je treba rešiti na

povoljen način. Ministrijski predsednik je potem izjavil, da je treba v sedanjem resnem, osodepolnem trenutku za varstvo skupnih interesov Avstrije neomajane sloge med vlado, parlamentom in avstrijskimi narodi. To je sedaj naša prva in največja dolžnost. (Živahna pohvala).

Ko je ministrijski predsednik končal svoj govor, so vrgli s prve galerije letake v dvorano s pozivom za varstvo rudarjev. Na to je bilo stavljenih več predlogov, med temi predlog posl. Plačka, da se takoj prične debata o vladni izjavi. Ta predlog je bil s 180 proti 91 glasom odklonjen. Na to je zbornica prešla na dnevni red, to je, na nadaljevanje zakona o vojaški taksi.

Vlada je predložila danes zbornici šestmesečni proračunski provizorij.

Ogrska poslanska zbornica.

(Brzojavno poročilo.)

Budimpešta 7. Predsednik Justh je otvoril sejo po 11. uri. Pred prehodom na dnevni red se je posl. Stefan Rakovszky pritožil, da se je skupni proračun kasno in sicer z namenom kasno razdelil med člene delegacije, da nimajo časa, da bi ga zamogli temeljito proučiti. Zato prosi vlado, naj prvo sejo delegacije odloži za pozneje, da zamorejo delegatje temeljito proučiti proračun. (Živahna pohvala).

Na to je zbornica prešla na dnevni red. Vsprejeta je bila v tretjem čitanju predloga glede uredbe vnanje trgovine in prometnih razmer. Prihodnja seja jutri ob 10. uri predpoludne. Dnevni red: Konečna verifikacija mandator.

Iz Hrvatske.

Shod hrvatske napredne stranke

se je vršil binkošne praznike v Zagrebu. Navzočih je bilo okoli 400 pristašev te stranke, med temi tudi nekoliko Dalmatincev. Na shodu se je sklenilo, da se stranka združi z demokratsko stranko in da prevzame ime „Hrvatska demokratska stranka“.

Nov hrvatski dnevnik.

V petek je v Zagrebu izšla 1. številka novega dnevnika „Hrvatska“, ki ga izdaja klub hrvatske stranke prava.

Konflikt med Srbijo in Anglijo poravnan!

Kakor znano je Anglija pretrgala svoje odnose do Srbije radi umorstva na kralju Aleksandru in kraljici Dragi. Kakor druge vlasti je tudi Anglija odpozvala svojega odposlanca iz Belegagrada. Dočim so pa druge vlasti vzpostavile zopet svoje diplomatske odnose s Srbijo, se je Anglija trdovratno branila storiti to, zahtevaje, da se „zločinci“ kaznujejo in izključijo iz armade. Srbska je slednjič ugodila tej zahtevi in je obvestila Angležke, da so častniki-zarotniki odstranjeni iz armade. V sled tega stopi Anglija zopet v diplomatske zveze s Srbijo. Za novega odposlanca Anglije je določen svetovalec angleškega poslanstva v Berlinu, Withead.

Dogodki na Ruskem.

Ruska državna дума.

Iz Petrograda poročajo od 6. t. m.: Današnja seja dume je bila otvorena opoludne. Debata o agrarnem vprašanju se ni nadaljevala. Predlog za spremembo različnih členov glede zakonodajne kompetence dume je dal povod za daljšo debato o splošnem položaju države. Duma je sklenila, da rečeni spremembni predlog izroči posebni komisiji.

Naslednik admirala Dubasova

„Birš. Vjedomosti“ poročajo, da postane general Rennenkampf naslednikom admirala Dubasova kakor generalni guverner v Moskvi.

Atentat v Madridu.

„Ag. Havas“ poroča iz Madrida, da je bila bomba, ki so jo na dan atentata našli pri palači generalnega kapitanata, napolnjena s smodnikom in železnimi koščeki. — Dva vojaka, ki sta bila na dan atentata ranjena, sta umrla. Sodi se, da je bila bomba zastrupljena.

Drobne politične vesti.

Ruska eskadra na Angležkem. List „Daily Chronicle“ je izvedel, da ruska eskadra pod poveljstvom admirala Virena obišče Portsmouth v mesecu avgustu ali septembru.

Japonci v Koreji in Mandžuriji. Kakor poroča „Times“ iz Tokija, je

Japonska vlada sklenila, da zasede Korejo z dvema divizijama. Izvzemši Port Arthur, hodo imeli Japonci v Mandžuriji 20.000 mož, v kar imajo pravico na temelju portsmouthske mirovne pogodbe, namreč 15 mož na kilometer.

Domače vesti.

Vil. javna seja mestnega sveta.

(Zvršetak). Utis Rybářeva govora (ki ga priobčujemo danes dobesedno na uvodnem mestu) je bil viden, globok in trajen. Zbornica in galerija sta se sicer trudili, da bi se svojo znano staro metodo in znanimi sredstvi ovirali govornika in brisali vtis, ali morda nikdar se jima ni to tako malo posrečilo, kakor ravno v tej seji. Ko je dr. Rybář postavil kako trditev, sta bili zbornica in galerija se znano korajžni in sta se rogali govorniku in ga skušali smešiti. Ali korajža ni trajala dolgo. Čim je dr. Rybář pustil slediti trditvi številke, ki govore svoj neizprosni govor, so bili gospoda kar — paff!

Dr. Rybářu je odgovarjal, to se pravi, hotel odgovoriti dr. Mrak. Toda to pot je mož pogorel popolnoma. Govoril je pač — besede, ali nasproti številkam dr. Rybářa je bil popolnoma obnemogel. Njegov poskus, da bi za svojo stranko rešil situacijo, je ponesrečil popolnoma. Splošna sodba je, da je imela naša mala četa v mestnem svetu še malo tako srečnih dni, kakor je bil to pot. Da bodo videli čitatelji kako si je dr. Mrach skušal pomagati le s praznimi frazami in neslanimi dovtipi, navajamo tu le par njegovih izrekov.

Najprej je zahvalil dra. Rybářa, da mu je odprl oči, dokazavši mu, da so Italijani favorizirani od vlade. „Ko se povrnem domov“ — je dejal — „postavim oltarček ter ga posvetim vladi“. Dejal je nadalje, da vlada, podelivši en mandat tržaškimi in eden trentinskimi Italijanom, stori veliko krivico vsemu italijanskemu narodu. Izjavil je, da se čudi, da je govornik navajal številke: ne le število da je vzeti v poštev, ampak tudi stopinjo kulturnega in gospodarskega napredka. Tu je dejal, da ni treba še le dokazovati, da je italijanska kulturna stopinja višja od slovenske. Takoj zatem je pa milostno priznal, da slovenski narod ni sam kriv, če je zaostal na kulturnem polju.

Ker se ni nihče drugi oglašil za besedo, je predsednik dr. Venezian stavil predlagani protest na glasovanje. Seveda so glasovali za protest vsi, izven šestorice naših zastopnikov.

Za tem je mestni svet odobril brez razprave spremembo dveh členov gasilskega službenega reda, ki se tičeata pokojnine gasilcem. Po kratki debati je bilo istotako odobreno poročilo v stvari malih stanovanj, a za tem sta bila odobrena brez debati proračuna za l. 1903. in l. 1904.

Na to se je pa vnela daljša razprava glede dotacije gledališču Verdi. V to razpravo so posegli svesovalci Wieselberger, Gregorutti, Bernardino, dr. Slavik, dr. Venezian, Samaja, dr. Mrach in dr. Richetti. Govor dra. Slavika v tej razpravi prinesemo doslovno v eni prihodnjih številki. Seveda je bil predlog mestne delegacije glede dotacije sprejet, a to s 25 proti 20 glasov.

Za tem so bila brez razprave vsprejeta pravila nove norišnice, z edino spremembo v členu 29. Razprava o proračunu mestne plinarne za l. 1903 in l. 1904 je bila odložena do prihodnje seje, ker ni bilo poročevalca dra. Pitacco. Slednjič je mestni svet odobril imenovanje inženirjev Comel, Perissini in Vio izvenmestnosvetnim členom odseka za oskrbovanje vode, ter imenovanje svetovalca dra. D'Osma, na mesto svetovalca Morpurgo, členom istega odseka, na kar je bila seja zaključena.

Iz Rocola nam pišejo: Veselo pričakujemo mi zavedni Rocolčani prihodnje nedelje. Kdo ne bi se tudi veselil tolike izpremembe v tem našem, do nedolgo temu popolnoma zanemarjenem okraju mesta Tržaškega.

Dokler je vladal tu pri nas še Mauronerjev duh, bil je ves zanemarjen ta okraj. Ali sedaj, ko veje tudi k nam svež zrak od mesta gori, se mi Rocolčani počutimo mnogo bolje in opažamo povsodi — to treba priznati resnici na ljubo —, kamor prihajamo, velik napredek. V lep izgled nam je naše pevsko društvo „Zvonimir“ in njega vodstvo, ki sta nas kar iznenadila o priliki koncerta bratskega pevskega društva „Ilirija“ pri sv. Jakoba se svojim moškim nastopom, in minolo nedeljo ravno tako v obiskih pri bratskem pevskem društvu „Slovenska Lira“ pri sv. M. M. Spodnji se svojo disciplino, vstrajnostjo in lepo ubranim narodnim petjem.

Ponosni smo mi na ta vspeh „Zvonimira“. Prihodnjo nedeljo nam zopet obetajo „Zvonimirovci“ veselico z moškimi, mešanimi in ženskimi zbori in to vse s spreplevanjem sv. Ivanskega tamburaškega zbora pod osebnim vodstvom društvenega kapelnika, g. H. O. Vrgiča. Kdo se ne bi veselil tega napredka v Rocolu?! Za prihodnjo nedeljo vabimo torej vseh na koncert našega „Zvonimira“, da mu tako pripomorememo do zaželjenega moralnega in materialnega vspeha.

To društvo je res vredno naše podpore. Isto vrši svoje naloge ne le s tem, da goji slovensko petje, ampak delavno je tudi na polju cerkvenega petja, tako, da se sedaj

vsako nedeljo in praznik sliši krasno slovensko petje v cerkvi sv. Vincencija v Rocolu.

„Zvonimir“ je res v čast in ponos našega Rocola.

Zavedni Rocolčani.

Birma. Včeraj predpoludne je škof dr. Nagl birmal v cerkvi starega sv. Antona 476 otrok.

Gosp. namestnik princ Hohenlohe je včeraj zjutraj z brzovlakom došel semkaj ter je predpoludne prevzel namestništvene posle.

Odkritje Vilharjevega spomenika v Postojni se bo vršilo dne 12. avgusta t. l.

Novi župnik. Dne 31. maja je bil na novoustanovljeno župnijo v Podgorju kanonično umeščen dosedanj tamošnji župeupravitelj, v. g. Josip Hubat. Čestitamo!

Velika vrtna veselica „Tržaškega Sokola“ pri Sv. Ivanu dne 14. junija. — Pogled v zgodovino nam pravi, da ni bilo nikdar samo ogromno število, ki je tvorilo narod močan in mu dajalo blagostanja, in da je maloštevilni čil narod, poln energije, preje dosegel višek razvoja, omike in blagostanja. Energija, neumorna delavnost je ono, kar maloštevilne dela močne. Energija zdravega duha in telesa dosega cilje, si osvaja lahkim potom vse, po čemer vzdihuje zastoj bolan duh v bolnem telesu. Vedna napetost moči, izvirajočih iz neizčrpnega vira energije, ne prestanto stremjenje po določenih ciljih mora in mora dovesti slehernega do zmage.

In če kje, velja gori omenjeno za našo okolico. Njej je izročena naloga obmejnega straže, ona mora bdeti, tvoriti neprodirljivo falango, a za to rabi moči, za to potrebuje silne energije, ki jo pa najde le v neomajni, idealni ljubezni do svojega naroda. In to ljubezen, to rodoljubje se mora gojiti.

Nepobitno je, da to nalogo vrše v prvi vrsti narodna društva, v katerih se družijo goji ljubezen do naroda. A nositelj najvzvišenejših idej, ki dovajajo narod do poleta proti višku, je „Sokol“. Pred njegovim praporom se klanja ves slovanski svet, pod njim se zbira neizčrpen vir slovanske moči.

Prihodnji teden, v četrtek, bo slavil svoj praznik „Tržaški Sokol“ v naši okolici pri sv. Ivanu. Radostnim srcem poleti tjakaj, da narodu poda dokaz svoje ljubezni in z vzvišenim namenom, da pozdravi kmalu tudi med njimi svoje bratsko društvo: „Svetoivanskega Sokola“.

Novi kolodvor pri sv. Andreju so odprli včeraj promet. Napiši na kolodvoru so izključno le nemški in italijanski. Ogromno večino slovanskega prebivalstva Primorja so torej popolnoma prezrli!

Na deželnem sodišču sta se vršili včeraj sledeči kazenski razpravi:

Proti 25 letnemu vozniku Antonu Stradiot, in sicer radi zločina javnega nasilstva. Dne 8. aprila t. l. je namreč redar Skočir aretoval nekega človeka, ker je razgrajal na ulici. Stradiot se je pa vmešal in branil redarju aretovati onega človeka. Bil je obsojen na mesec zapor, poostrenega enim postom.

Proti 36 letnemu krečmarju Alojziju Hussu, in sicer radi zločina tatvine. V noči od 3. do 4. maja t. l. je Hussu ukradl iz žepa 12 kron in 50 stotik nekemu Ivanu Gaspersiču, mej tem, ko je ta dremal sedeč pri mizi v kavarni Costanza. Poleg tega je bil Hussu tožen tudi radi nenravnosti. Na razpravi je Hussu vse tajil, a priče so soglasno dokazale njegovo krivdo. Bil je obsojen na 2 meseca ječe, poostrene jednim postom.

Vojna ladija „Fran Josip I.“ je glasom brzovajnega poročila dne 5. t. m. dospela v Jokohamo, kjer ostane tri tedne. Na krovu vse zdravo.

Tržaška statistika. Od 27. maja do 2. junija se je poročilo 50 parov. — Rodilo se je 96 otrok. 48 moških in 48 ženskih. Umrlo je 66 oseb. 37 moških in 29 ženskih (od teh 17 izpod enega leta).

Otrok padel iz 5. nadstropja. V ulici di Tor San Piero, v 5. nadstropju hiše št. 4 stanuje družina Covi. Včeraj okoli 11. in pol ure predpoludne je peštol pri oknu 11-mesečnega otroka brat njegove matere — 17-letni Oskar. Nakrat je baje napadla Oskarja omedlevica: on je padel znak po sobi, otrok pa je omahnil čez okno na ulični tlak. Ko je priliteh prestrašena mati na ulico in videla otroka-jednca, vsega krvavega, izlitih možgani, odprtih očes in ust, se je onesvestila, pozneje pa se jej je menda zmešalo. — Pol ure po nesreči je došel voz se zdravniške postaje. — Otroku — bil je deček — je bilo ime Jurij.

O predsinočnjem poskusu samomora, na neki klopi na Acquedotto, smo zvedeli, da je oni mladenič 20-letni mizar Herkul Mongoli, doma iz Ferrare v Italiji. Skušal da si je končati življenje, radi neke neozdravljive bolezn.

Prijavljene tatvine. Matej S., stanujoči v ulici del Pane, je prijavil včeraj na policiji, da so mu predvčeršnjim popoldne neznan tatar se stanovanja ukradli poročni prstan in srebrno verižico, v skupni vrednosti 13 kron, ter 5 kron denarja.

— Hugon Coen, ki kupčuje s praznimi buteljškami, je prijavil, da so mu neznan tatar ukradli dvokolesni voziček, vreden 30 kron.

— Gospod V. Barison, stanujoči v ulici della Barriera št. 19, je prijavil, da so mu predvčeršnjim neznan tatar ukradli se stanovanja vro budnico in več komadov perila, v skupni vrednosti 40 kron.

Kolodar in vreme. Danes: Medard, škof. Vseslav; Vukana. — Jutri: Primož in Felician; Cidomir; Kalina. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 23° Celsius. — Vreme včeraj: tu pa tam oblačno.

Društvene vesti in zabave.

Pevsko društvo „Kolo“ opozarja gg. pevce in g. ce pevke, da se polnoštevilo udeležbo tonedelske pevske vaje, kakor tudi vseh ostalih, radi obletnice razvrtja društvene zastave, ki bo 15. julija t. l. — Ob enem opozarja tudi gg. tamburaše in g. ce tamburašice, da je to nedeljo dopoldne oziroma popoldne tamburaška vaja.

Občni zbor pevskega društva „Slava“, pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji se je vršil minolo nedeljo. Iz tajnikovega poročila je bilo razvidno, da je to pevsko društvo tudi v minolem letu jako uspešno delovalo na narodnem polju. V novi odbor so bili voljeni: Anton Miklavc, predsednikom; Anton Nardin, podpredsednikom; Dragotin Gregorič, tajnikom; Ivan Svetina, blagajnikom; odbornikom pa: Josip Pregarc, Josip Čok, Josip Jurjovič, Josip Gregorič, Vekoslav Kurec; namestnikoma pa: Josip Možina in Peter Gregorič.

Kmetijska družba za Trst in okolico opozarja ponovno svoje gg. poverjenike in posamične člene, da jej nemudoma naznajo vse nerednosti, ki se godijo z dobivanjem družbinega lista „Primorski gospodar“ ter da natančno povedo: kedo in katerih števk ni še prejel.

Pevsko društvo „Ilirija“ pri sv. Jakobu se udeležijo v nedeljo dne 10. junija korporativno veselice bratskega pevskega društva „Zvonimir“ v Rocolu. Zbirališče ob 4½ uri popoldne pred šolskimi prostori ulica Montecchi št. 15.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija ima jutri v soboto svoj občni zbor. Obveščajo se tem potom vse čestite udinje ter se jim javlja, da se vabila za to ne razpošiljajo, prosijo se pa, da se tega zborovanja mnogostevilo udeležijo. Tedaj jutri ob 5. uri pop. ulica S. Francesco št. 2.

Rodoljuben poziv družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani vsem koroškim podružnicam. V Vaših listih čitamo, kako nasprotna nemška društva znajo vabiti šolske otroke v svoje kroge tudi s tem, da jim po zimi n. pr. preskrbljujejo čez poludan gorke hrane, ali dele ob gotovih časih obleko in obuvale. Ni nam pa znano, iz teh listov, kako stalo zavzemate ob podobnostih Vi in koliko Vi žrtvujete za našo mladino?!

V smislu „Mirovega“ (v Celovcu, 24. maja 1906. XXV, št. 21.) članka Vas vabimo tudi mi, da bodi živahnije narodno življenje v Vaših podružnicah in opominjamo Vas, da se živite v važnost, tega slovenskega poklica, ki naj je vsem našim podružnicam vedno pred očmi. Podružnice morajo pobirati denarne doneske od svojih udov ter jih nam doposiljati; podružnice naj s prirejevanimi besedami, igrami, berili in predavanji skrbijo za nadaljnjo izobrazbo svojih udov in po njih našega naroda.

Smešno vzdihovanje, kako da umirate koroški Slovenci, Vas tira v narodno apatijo; ubija Vas ter večinja, da si zasmejavate Vas roke manjše naši nasprotniki, ko čujejo take njim toliko ljube kolikor Vas, mož in žena, nevedne glasove. Tisti narod, ki tarja, danes da umira, sam polaga svojo glavo pod klado. Nikdo danes ne umrje, nego oni, ki po vsej sili hoče umreti. Vi, ki ste precej zaspi, dvignite se v naših podružnicah; iznajdljivi bodite v tem, kako bi je stvarili krepkeje, kako bi jim priborili več in več vpliva na naš narodni razvoj.

Družba sv. Cirila in Metodija v Ljubljani Vas po svojih močeh želi podpirati v vsem, tudi v tem, kar smo Vam navedli v začetku tega odloka. To pa moramo zahtevati, da nam gmotno in duševno bodite v stanoven prid. Ponudite nam vsaj eno roko; mi Vam bomo vračali za — njo obe.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani.

Darovi.

Za nabavo novega stalnega odra pev. društva „Zvonimir“ v Rocolu nabralo se je v trgovini g. Ljudeviča Smita v Rocolu v „mačkinoj skrinjici“ K 8,67; vesela družba, zbrana v gostilni „Drijon“, pa je darovala še K 2,33. Skupaj 11 K.

Društveno vodstvo se iskreno zahvaljuje gg. nabiralatelju in darovateljem. Bog plati!

Gospodarstvo.

„Srbska hranilnica in posojilnica“ v Zadru

je imela v minolem letu 6.531.015 kron prometa.

„Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu“

je imela do sinoči, to je v enem mesecu in pol svojega obstanka, K 169.789,68 prometa. Ako pomislimo, da je naša „Tržaška posojilnica in hranilnica“ imela v prvih 13 mesecih svojega obstanka le K 152.994,62 prometa — kar se nam je videlo v onem času mnogo, smemo biti zadovoljni, da smo v tako malo časa toliko napredovali.

Naši denarni zavodi so v zanesljivih in marljivih rokah, kar naše ljudstvo dobro ve; zato goji popolno zaupanje do teh zavodov in se jih poslužuje. Svoji k svojim!

Brzovajne vesti.

Cesar Viljem na Dunaju.

DUNAJ 7. Cesar Viljem je danes s svojim spremstvom obiskal grofa Wilczeka grad, Kreuzenstein.

DUNAJ 7. Zvečer je bila v Schönbrunnu dvorna večerja, katere sta se udeležila oba cesarja, tukaj bivajoči nadvojvodi in nadvojvodinje, najvišji dvorni dostojanstveniki, ministri itd. Nemški cesar je odpotoval ob 9. uri 30 minut zvečer.

DUNAJ 7. Včeraj sta cesar Viljem in cesar Fran Josip odposlala italijanskemu kralju brzovajko, sestavljeno v francoskem jeziku.

Odsek za volilno reformo.

DUNAJ 7. Odsek za volilno reformo je imel danes sejo. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevnem redu sta: eventualna volitev načelnika in nadaljevanje specialne debate.

Gospodska zbornica.

DUNAJ 7. Gospodska zbornica ima jutri plenarno sejo, na kateri se zbornici predstavi nova vlada.

Španska.

MADRID 7. Ministerski predsednik Morret je podal kralju demisijo skupnega kabineta.

MADRID 7. Minister notranjih stvari Romaner je izjavil, da ni kralj vsprejel demisije skupnega kabineta.

Nadvojvoda Fran Ferdinand.

MADRID 7. Nadvojvoda Fran Ferdinand je danes ob 9. uri predpoludne z brzovlakom odpotoval preko Pariza na Dunaj.

Papež in zakon o ločitvi cerkve od države na Francoskem.

PARIZ 7. Iz Rima poročajo, da ni sedaj papež nikakor sklon, da bi vsprejel zakon o ločitvi. V Rimu hočejo zakon ignorirati in postopati tako, kakor da bi ne obstojal. Listi poročajo, da je tudi večina francoske komisije mnenja, da je treba zakon zavreči. Eden najzmernejših členov te komisije je izjavil, da se je zastoj poskušalo najti posredovalni predlog glede bogočastnih udruženj. Zakon o ločitvi nasprotuje v vseh točkah preveč kanoničnemu pravu, tako, da se ga mora odkloniti v skupnosti in v podrobnosti. Naročila, ki jih poda papež francoskim škofom, bodo najbrž sestavljena v tem smislu.

Skrbne gospodinje so bile že od nekaj oprezne pri nakupovanju sladne kave in so sprejemale samo zaprte izvirne zavojke z napisom: „Kathreinerjeva Kneippova sladna kava“ in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko. Ker se pa vedno iznova pojavljajo posnenki, ni mogoče dovolj dostikrat opozarjati na znake pristne Kathreinerjeve kave. Čemu tudi bi kdo sprejemal manj vredne posnenke, če ob isti ceni lahko dobi pristno Kathreinerjevo kavo, ki ima edina tako prijeten okus, zrnate kave in ki je noben drug izdelek ne dosega niti ne približno glede okusa in prijetnosti? Treba je torej v svoj prid največje opreznosti.

Trgovina.

Borzna poročila dne 7. junija.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19,12—19,15, angleške lire K —, do —, London kratak termin K 240,35—240,5, Francija K 95,37—95,55, Italija K 95,45—95,65, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117,22—117,40, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 99,60—99,90, ogrska krona renta K 95,70—96, italijanska renta K —, kreditne akcije K 67,50—67,50, državne železnice K 640,30—642,50 — Lombardi K 151,50—153,50 Lloydove akcije K 75,5—75,5 — Srečke Tisa K 331,75—335,75, Kredit K 496, — do 483, —, Bodenredit 1880 K 302, 310, —, Bodenredit 1889 K 302, — 310, —, Turške K 150,50 do 1 250 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. oop.

Državni dolg v papirju	včeraj	danes
„srebru“	100,50	100,60
„v zlatu“	100,50	100,60
Avstrijska renta v zlatu	118,25	118,25
„v kronah 4½“	99,85	99,85
Avstr. investicijska renta 3½“	89,90	89,90
Ogrska renta v zlatu 4½“	114,25	114,10
„v kronah 4½“	95,85	95,75
„3½“	85,85	85,90
Akcije nacionalne banke	1664, —	1665, —
Kreditne akcije	673, —	672,50
London, 10 Lstr.	240,32	240,25
100 državnih mark	117,25	117,22
20 mark	23,45	23,45
20 frankov	19,13	19,12
100 ital. lir	95,65	95,65
Cesarški cekini	11,33	11,33

Parizka in londonska borza

Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 98,25, italijanska renta 105,37, španski exterieur 96,25, akcije otomanske banke 674 —. Menjice na London 251,75.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice 737, — Lombardi 156, — unificirana turška renta 96,41 avstrijska zlata renta 99,75, ogrska 4½ zlata renta 97,20, Landerbank —, turške srečke 147,75, parizka banka 15,92, italijanske meridionalne akcije 812, —, akcije Rio Tinto 16,95 Slabotna.

London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 8½, srebru 30½, Lombardi 5½, španska renta 95½, italijanska renta 105, — tržni diskont 3½, menjice na Dunaju —. Trdna.

Tržna poročila 7. junija.

Budimpešta: Pšenica za okt. K 15,98 do K 16, —, rž za okt. K 13,12 do 13,14, oves za okt. od K 13,02 do 13,04, koruza za julij 13,02 do K 13,10.

Pšenica: ponudbe zadostne, ucvrščene —, srednje, tendenca trdna. Prodaja: 18.000 met. stot. za 5 do 10 stotik višje. Druga žita nespremenjena. Vreme: dež.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santo good average za september 36½, za december 36½, za marec 37½, za maj 37½. Mirno. — Kava Rio navadna loco 37—39 navadna r elna 40—41 navadna dobra 42—43.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za junij 15,95, za julij 16,10 za avgust 16,35, za september 16,45, za oktober 16,75, za november 16,70. — Stalno. Vreme: deloma oblačno.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 43,50, za sept. 44,25. Mirno.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodoče dobave. — Sualao, nespremenjeno, za 5 stotik višje. — Prodaja: 6000 vreč.

London. Sladkor iz repe surov 7½½ Sh; Mlačno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15,50, za julij 15,50, za julij-avgust 15,65, sept.-dec. 15,75 (stalno) — Pšenica za tekoči mesec 23,90, za julij 23,70, za julij-avgust 23,30, za september-dec. 22,15, (stalno) — Moka za tekoči mesec 30,10, za julij 30,30, za julij-avgust 30,40, za september-dec. 29,30 (stalno) — Repično olje za tekoči mesec 50, —, za julij 42,25, za julij-avgust 42,50, za september-dec. 60,75 (stalno) — Spirit za tekoči mesec 42, —, za julij 42,25, za julij-avgust 42,50, za september-dec. 39,50 (mlačno) — Sladkor surov 88½ nso nov 21½—21¾, (m rno), bel za tekoči mesec 24½, za julij 24½, za julij-avgust 24½, za oktober-januvar 26, —, (mlačno), rafiniran 54, — 56½, — Vreme: lepo.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglas objavljen, če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je natisnjena na čelu „MALIH OGLASOV“ in vsakdo lahko preračuna, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besede. Oglase treba nasloviti na „INSERATNI ODELEK“, „Edinosti“. Na vprašanja potom pismom bo dajal „INSERATNI ODELEK“, informacije edino le, če bo pismu priložena znamka za plačilo.

Svršeni pravnik sa sudstvenim ispitom Hrvatskom i njemačkom, te talijanskem jeziku; ruzumije francuzki, želi na-tupiti mjesto perovodje u kojoj odvjetničkoj pisarni ili namještenje u ko em slaven-skom novčanom zavodu. Adresa se nalazi u „Inseratnom odelku Edinosti“ pod br. 644.

Gostilna „Alla Costanza“ (Via Nuova st. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič.

Ščejo se 2 čevljarska delavca: eden za žensko čuvala, eden za obuvale za oroke. Naslov: Lodovico Bortoluzzi, via Sorgente št. 7. I. nad. 653.

Stanovanja v najem: 3 sobe, kuhinja, svetel, širok hodnik z razgledom na vrt, voda in plin — K 600; 4 sobe, sobica, kopalnica, kuhinja, voda, plin, krasen razgled K 800; 4 sobe, sobica, kopalnica in kuhinja, voda, plin K 900; 5 sob, sobica, kopalnica in kuhinja, voda, plin K 1150. — Vsa ta stanovanja so v bližini pošte in najlepšem kraju v središču mesta. Naslov daje: „Inseratni odelček Edinosti“.

Umara za knjige razno polštvo se proda za vsakršno ceno. Acquedotto št. 24, vrata št. 37. 650.

Klavir jako dober, razna glazba se proda po jako nizki ceni. Acquedotto št. 24, vrata št. 37. 650.

Družina sestojeca iz moža, žene in otroka, išče za poletje meblirano sobo v Miljah ali pri sv. Roku, in sicer s kuhinjo ali prosto uporabo kuhinje, ako možno zmalim vrtom, bodisi tudi pri kmečki družini. Ustmene ponudbe ali pismene pod „Kopeli“ „Inseratni urad Edinosti“.

Malo stanovanje v bližini Glavne Pošte iščem. Ponudbe na „Inseratni urad Edinosti“ pod Versalović. (750).

Mirodilnica Alojzija Mermol na sled. Leban — Trst — (ul. Barriera vecchia št. 18) Prodaja barv, drog, žvepla, modre galice, nenadikaljiv prah proti mrčesom. 502.

Dvorec krasen, na najlepšem in najzdravšem griču pri Trstu, proti jugu, obkrožen lepim vitem, je na prodaj. Za informacije je vprašati, v „Inseratnem uradu Edinosti“. 660.

Tamburaške instrumente za popolni tamburaški zbor se vkupi. Več pove „Inseratni urad Edinosti“. 800.

Sledi na četrti strani

Osební kredit za uradnike častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorciji društva uradnikov dajajo pod ugodnimi pogoji tudi proti dolgotrajnim povračilom posojila na osebni kredit. Agentje so izključeni. Naslove konsorcijev daje brezplačno Centralno vodstvo društva uradnikov, Dunaj Wiplingerstrasse 25.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:

PIAZZA ROSARIO (šolsko postopje).

Ogne, da se ni bati nobene konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franke

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

HOTEL BALKAN70 sob, elektr. razsvetljava, lirt, kopelji
Cene zmerne. Počakaj & Žogi**HOTEL BALKAN****Išče se** pekovega pomočnika v 3-letno izučbo
15—16 let starega. Kje? pove Edinost.
641**Javni ples** se bo vršil v nedeljo 10. junja v
Sežani na dvorišču restavracije
Polley. Svirla bo Svetoivanska godba.
630**Zemljišče** za dvorec, blizu tramvaja v Rojanu,
v izvršnem položaju s krasnim
razgledom, se proda. Naslov pove „Inseratni oddelek
Edinosti“.
650**Blagajna** v dobrem stanu se išče. Naslov pri
„Edinosti“.**V Prelozah pri Lokvi**
(na Krasu) odda se za poletni čas
v najem hišo(3 sobe, kuhinjo, klet in lepo
zaprto dvorišče). Pojasnila daje
lastnik: **MIHA CERKVENIK**
Lokev 60, pri Divači.**Podpirajmo**
Dijaško kuhinjo v Trstu!**Vsi zdravniki se čudijo**
čarobnemu vspehu.**„Yo“**je ozdravljivi ekstrakt neke
japonske rastline in omogoči
pravkar čudeže pri revma-
tizmu, želodčni bolezni, srčni
boli, nedeži, živčni šibko-
sti, pomanjkanju spanja, mr-
zlih rokah in nožah, bledeli, krcu, kožni
bolezni, influenci, kašlju, usesuemu bren-
čanju, glavobolu. — „Yo“ čisti kri, podvoji
pljučno in telesno moč, jači apetit in pre-
skupnega; pomaga gotovo pri kataru vseh
duševnih in prsnih boleznih. — „Yo“ je od
bavljane medicinskega novinstva odobrena
in vsak zdravnik bo potrdil, da boljši pri-
pomoček ne obstoja. — „Yo“ se ne sme
pogrešati v nobeni hiši. Tisoč zahvalnih
pripoznanj pravi, da pomaga „Yo“ v vseh
slučajih in se že v par urah čuti ozdrav-
ljivi vspeh. — Cena steklenici 1 kreno.
Za popolno zdravljenje je treba 6-12 steklenic.
Edini uvoznik:**D. Schön v Milanu**
Francesco Sforza 3.Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko pri
Petrovics Drogueri, IV. Bècsi u. 2
v Budimpešti
kamor je nasloviti naročbe iz Avstro-Ogrske.**Dosek Exelsior**za svetliti parkete
Kremo Exelsior za čevije
ste ju že poskušali?
Neprekosljivo!

Dobiti je povsod.

Tovarna veka za svetliti

Escher & Del Sene

TRST — ulica Giulia 76 TRST

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija!**Za Birmo**je najlepši spomin krasna
stereoskopična - fotografična slika
izvršena v dobropoznanem fotograf. zavodu**E. MANENIZZA**ki se provizorično nahaja
v hiši št. 9 na CORSU
nasproti hotela Volpih.**Kdor išče službo ali kakoršno-koli zapo-**
slenje; **kdor išče uradnike ali službeno osobe;**
kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce;
kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; **kdor**
želi posojila, vknjižbe itd., prodati ali kupiti
premišne ali sploh rabljene predmete itd. itd.
naj se posluži MALIH OGLASOV v
„Edinosti“, ki so najcenejši, največ štani
in najbolj pripravi v dosegu namena.

Vsled likvidacije se bodo od danes pa do 24. avgusta t. l.

prodajala

po tovarniških cenah vsa fina obuvala

ki se nahajajo v trgovini obuval **MADRIZ** ul. S. Antonio 2 (Palača Treves)Izdelovalnica obuval gori rečene trgovine, ki se nahaja v ulici sv. Katarine št. 6, bo na-
daljevala svojo delavnost kakor doslej, ter bo vsprejemala naročila obuval po meri.**„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.**

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mej Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

„Sofia Hohenberg“

odpluje dne 20. junija t. l. v Novi York.

Cene jako nizke.

Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Pariki so
električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Ulica del Boschetto št. 10 nov zavod za
nikelovanje, bakrovanje, lakiranje z ognjem,
navijanje akumulatorjev in uvedbo električnih
zvoncev in strelovodov.

Prodajalnica in zaloga ulica dei Gelsi št. 1.

Elektromehanična delavnica **MARCO MAJONICA.****Dr. KOLB**

bivši asistent poliklinike na Dunaju, naslednik

Dr. A. Mitták, ulica della Zonta št. 7, I. — TRST

Plombovanje zob po najboljših znanstvenih zistemih.

Umetno zobovje z ali brez plate izvršuje z največjo dovrše-
nostjo g. **Hans Schmidt**, bivši sodrug Dr. A. Mittáka
odlikovan z „Grand Prix“ in zlatimi kolajnami na razstavah
v Rimu, Berlinu in Saint-Luis.**Dr. Fran Korsano**

specijalist za sifilitične kožne bolezni itd.

se je povrnil in prevzel

svoj ambulatorij.

Sprejema od 12. do 1. in od 4. do 5. pop.

TRST — ulica Sanità št. 2, I. n. — TRST

EVGEN BUCHETTI

TRST — ulica delle Acque 2

Prodajalnica jestvin, kolonijalnega blaga,
dlikates, svežega in suhega sadja.Novi furlanski salami — Videmski kotečini — Graški
gnjat. — Oveji sir pijemontski — Oveji sir star
iz Karnije — Parmezan I. in II. vrste — Oljke
zelene — Konserve iz pomodorov ital., najbolj vrste.
Na debelo in drobno. Cene brez konkurence.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje**RUDOLF EXNER - TRST**

Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefona št. 847

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih
patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za **„VACUM-CLEANER“.**

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH

Točna postrežba in nizke cene.

Črešnje (Haslame)sveže in lepe razpošiljam vsaki
dan v poštnih košaricah od 5
kg po K 2-20, s povzetjem, na-
dalje priporočam vsako drugo
sadje po najnižji dnevni ceni.

Izvozna tvrdka za sadje

Osman Džolilović
Mostar.**Velika zaloga koles (bicikljev)****Germania in Nazionale**koles na bencin (motociklet) **RÖSSLER & JAUERNIG**
pri kolesih in motocikletih potrebnih pritisklin

mehanična delavnica — kolesarska šola

GIUSEPPE EGGER

TRST — Piazza della Caserma št. 3.

Najboljša reklama za trgovce
obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh,
so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Najfinejše

namizno in jedilno olje

se vdobi pri

narodni zalogi olja

Trg Barriera št. 3. Ivan Millonig, lastnik

M. SALARINI

ulici Ponte della Fabbra št. 2

(Vogal ul. Torrente.)

Pomlad!

Poletje!

Zaloga oblek in površnikovza gospode, dečke in otroke, velik izbor platnenih
oblek in kostumov, raznovrstne jope ter rumena

modra obleka za delavce.

Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se per-
točno in hitro po zelo nizkih cenah.

Na deželo vzorec brezplačno in franko.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDRA“

ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

Električno vpeljavo

izvršuje

Franjo S. Dalsasso

TRST

ulica S. Spiridione št. 6

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase
in v obče kakoršno koli vrsto oglašev sprejema
„Inseratni oddelek“ v ulici Giorgio Galati št. 18
(Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je
odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. po-
Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinosti“**Barvarnica**

pralnica in čistilnica na suho

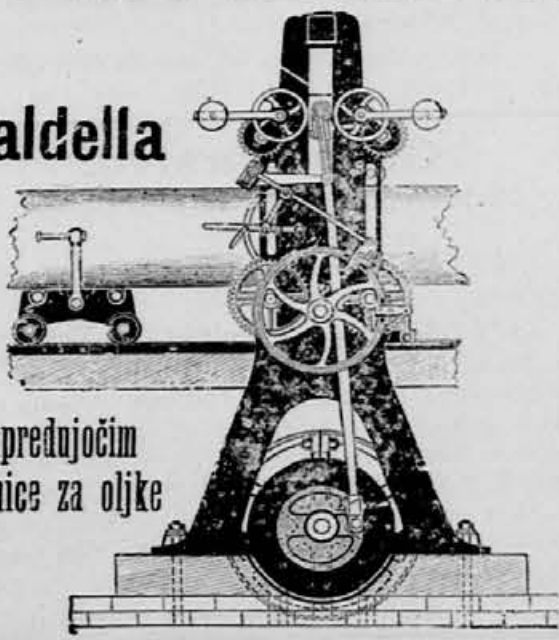
(s parnim strojem)

za obleko brez razdiranja, blago, pohištvo
preginjala itd., kakor tudi dežulke

TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST

Albin BoeganO pritiki plesov se izvrši najhitreje.
Preginjala se liks po 20 nč. komad.**Uničevalci komarjev**Da bodeite spali mirno in
brez nadlege, da si ohranite
Vaše obleke in Vaše kuže
pred molji ter da uničite škod-
ljive učinke nezdravega zraka
po sobah in stanovanjih, rabite**ZIRILLI-jeve**

kadeče se stožce

Na prodaj v vseh mirodilnicah
in lekarnah.

Ustanovljena leta 1867.

Odlikovana

livarna V. Vincenc Osvaldella

ul. Media 28 TRST Telefon 374

Mehanična delavnica.

Stroji za obdelovanje lesa. Kmetijski stroji.

Stiskalnice za grozdje,

najnovejšega sestava na množiči se obrat in napredujočim
pritiskom. — Obiralnice za oljke. — Stiskalnice za oljke

z obratom na vijak in vodnim pritiskom.

Vodne stiskalnice.

Proračuni na zahtevo.